

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyně: **ČD – Informační Systémy, a.s.**, se sídlem Pernerova 2819/2a, Praha 3, zast. Mgr. Štěpánem Schenkem, advokátem se sídlem Vodičkova 710/31, Praha 1, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Pplk. Sochora 27, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2021, čj. UOOU-04103/20-12, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 9. 2022, čj. 11 A 149/2021-68,

t a k t o :

- I. Návrh žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se z a m í t á .**
- II. Žalobkyni **se u k l á d á** zaplatit soudní poplatek ve výši **1 000 Kč** za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to ve lhůtě **3 dnů** od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Hlídač státu, z.ú., (dále „žadatel“) požádal dne 17. 7. 2020 žalobkyni (dále „stěžovatelka“) o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění účinném od 24. 4. 2019 (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“). Stěžovatelka žádost odmítla z důvodu, že není povinným subjektem podle § 2 odst. 1 tohoto zákona. Nadto považovala požadované informace za součást svého obchodního tajemství. Žadatel se proti rozhodnutí odvolal. Představenstvo stěžovatelky rozhodnutí potvrdilo. Toto rozhodnutí však žalovaný v přezkumném řízení prohlásil za nicotné, neboť představenstvo stěžovatelky nemělo s ohledem na § 20 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím pravomoc o věci rozhodovat. Žalovaný následně v záhlaví označeným rozhodnutím rozhodl o odvolání žadatele a zrušil rozhodnutí stěžovatelky a věc jí vrátil k novému projednání. Žalovaný totiž dospěl k závěru, že stěžovatelka je veřejnou institucí, a tedy povinným subjektem podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Zároveň uvedl, že stěžovatelka dostatečně nezdůvodnila, z jakého důvodu by požadované informace měly naplňovat znaky obchodního tajemství.

[2] Následně podala stěžovatelka proti rozhodnutí žalovaného u Městského soudu v Praze žalobu, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl. Dospěl totiž v souladu s žalovaným k závěru, že stěžovatelka je veřejnou institucí podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím.

[3] Proti rozsudku městského soudu podala stěžovatelka blanketní kasační stížnost a spolu s ní požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V návrhu uvedla, že je nejprve třeba vyjasnit, zda je povinným subjektem a zda má žalovaný pravomoc vůči stěžovateli přijímat rozhodnutí. Musí totiž s ohledem na pravomocný rozsudek městského soudu v souladu se závěry žalovaného konat.

[4] Žalovaný k návrhu na přiznání odkladného účinku uvedl, že přiznání odkladného účinku nemůže sloužit k oddálení účinků pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Otázka důvodnosti kasační stížnosti nesouvisí s důvody, pro které lze přiznat odkladný účinek. Existenci hrozící újmy lze posuzovat jen ve vztahu k okolnostem, které jsou přítomny v okamžiku podání návrhu. Žalovaný neuložil rozhodnutím stěžovatelce žádnou povinnost. Stěžovatelka se tak dovolává újmy, kterou nemůže toto rozhodnutí bezprostředně vyvolat. Odkladný účinek by negativně zasáhl do práv žadatele.

[5] Stěžovatelka dne 7. 11. 2022 doplnila důvody kasační stížnosti a současně doplnila návrh na přiznání odkladného účinku. Uvedla, že žalovaný má s ohledem na existenci pravomocného rozhodnutí účinné prostředky, jak jí autoritativně ukládat povinnosti až po vynucení poskytnutí informací. To by ji mohlo poškodit z hlediska její existence nebo přinejmenším z hlediska ukládání peněžních sankcí. Stěžovatelka je soukromý subjekt pohybující se výhradně v tržním prostředí. Svým obchodním partnerům garantuje maximální ochranu obsahu smluvních vztahů. Nepřiznání odkladného účinku může stěžovatelce přivodit negativní následky, které povedou ke zvýhodnění přímých konkurentů. Ti by totiž mohli získat informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím, ke kterým by jinak neměli přístup. Tím by získali konkurenční výhodu. Stěžovatelce proto hrozí vznik újmy, neboť by to vedlo k ohrožení jejího postavení v hospodářské soutěži nebo by ji to učinilo nekonkurenceschopnou, čímž by byl přímo ohrožen smysl její existence. Újmu dále spatřuje v tom, že jí hrozí ztráta řady smluvních partnerů a ukládání peněžních sankcí. Bez přiznání odkladného účinku bude dosaženo cíle žadatele a stěžovatelka bude donucena k plnění, a to ke své újmě, kterou nebude možné odčinit. Žadatel nebude přiznáním odkladného účinku dotčen. Není dán rozpor s důležitým veřejným zájmem, neboť žádný veřejný zájem v tomto případě neexistuje. Stěžovatelka nemá jinou možnost k odvrácení hrozící škody, než podání návrhu na přiznání odkladného účinku.

[6] Žalovaný se k doplnění návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřil.

[7] Kasační stížnost nemá odkladný účinek (§ 107 odst. 1 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat za přiměřeného užití § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Odkladný účinek lze tedy kasační stížnosti přiznat tehdy, jestliže by výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí krajského soudu znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

pokračování

[8] Kromě formální podmínky, již je podání příslušného návrhu, je pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nutné splnění tří podmínek: (1) výkon nebo jiné právní následky musejí pro stěžovatele znamenat újmu, (2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015, čj. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS). Povinnost tvrdit a osvědčit hrozbu újmy tíží stěžovatele (usnesení NSS ze dne 29. 2. 2012, čj. 1 As 27/2012-32, nebo ze dne 24. 9. 2015, čj. 2 As 218/2015-50). Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být proto dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy (usnesení NSS ze dne 30. 1. 2012, čj. 8 As 65/2011-74), přičemž stěžovatelem tvrzená a prokazovaná újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická a bagatelní (usnesení NSS ze dne 3. 10. 2017, čj. 9 Afs 275/2017-20).

[9] Návrh stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti není důvodný.

[10] Stěžovatelka spatřuje újmu předně v tom, že existuje pravomocné rozhodnutí, které zakládá pravomoc žalovaného vůči ní. Žalovaný tak může vynucovat poskytnutí informací. Je proto podle stěžovatelky třeba nejprve vyjasnit, zda je povinným subjektem podle zákona o svobodném přístupu k informacím či nikoliv.

[11] Nejvyšší správní soud úvodem podotýká, že žalovaný v rozhodnutí o odvolání nenařídil stěžovatelce postupem podle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, aby žadateli požadované informace poskytl. Dospěl pouze k závěru, že stěžovatelka je povinným subjektem podle § 2 odst. 1 tohoto zákona a že je na ní, aby zdůvodnila, z jakého důvodu by požadované informace měly naplňovat znaky obchodního tajemství podle § 9 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím (viz rekapitulaci v bodě [1] výše). Stěžovatelkou tvrzená újma v podobě vynucování poskytnutí informací žalovaným a s tím spojené peněžní sankce jsou proto v tuto chvíli čistě hypotetické.

[12] Skutečnost, že žalovaný a městský soud dospěli k závěru, že stěžovatelka je povinným subjektem podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, pak sama o sobě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neodůvodňuje. Přiznání odkladného účinku je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu. Do doby, než Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodne, je však nutné považovat rozhodnutí krajského soudu za zákonné a věcně správné. Nelze proto přiznat kasační stížnosti odkladný účinek jen z toho důvodu, že stěžovatelka nesouhlasí s právními závěry městského soudu. Pokud by se soud s argumentací stěžovatelky ztotožnil, fakticky by to znamenalo nutnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti u všech návrhů, které by zpochybňovaly správnost právních závěrů krajského soudu. To by však zjevně odporovalo zákonem stanovené mimořádnosti kasační stížnosti, jakož i povaze institutu odkladného účinku jako takového.

[13] V této souvislosti lze odkázat např. na usnesení NSS ze dne 26. 11. 2021, čj. 5 As 328/2021-21, a ze dne 21. 3. 2022, čj. 8 As 40/2022-41, kterými Nejvyšší správní soud obdobně nepřiznal odkladný účinek kasační stížnosti za situace, kdy krajský soud

k žalobě na ochranu proti nečinnosti uložil žalovanému (tj. přímo právnické osobě s ohledem na § 20 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím ve znění do 23. 4. 2019), aby rozhodl o žádosti o informace, přestože ten v návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasil s tím, že by měl být povinným subjektem podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Jak totiž uvedl Nejvyšší správní soud „[p]rocesy navazující na pravomocné rozhodnutí krajského soudu, tj. v tomto případě povinnost vyřídit žalobcovu žádost o informace, nemohou „ustat“ pouze proto, že účastník řízení nespokojený s výsledkem rozhodnutí krajského soudu podal kasační stížnost. Opačný postup by odporoval zákonem stanovené mimořádnosti kasační stížnosti, jakož i povaze institutu odkladného účinku jako takového. Pokud by se soud v tomto směru s argumentací stěžovatelky ztotožnil, fakticky by to znamenalo nutnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti u všech návrhů, které by se týkaly nečinnostních žalob, jimž krajský soud vyhověl a uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí v určité lhůtě. Podání kasační stížnosti nemůže samo o sobě stěžovatelce bránit v pokračování „řízení“ a nemůže odůvodňovat neprovádění postupu směřujícího k vyřízení žalobcovy žádosti o informace (přiměřeně srov. výše citované usnesení rozšířeného senátu čj. 2 Ans 3/2006-49).“ (viz bod 6 usnesení sp. zn. 8 As 40/2022).

[14] Stěžovatelka dále spatřuje újmu v tom, že by její přímí konkurenti mohli od ní získat informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím, ke kterým by jinak neměli přístup. I tato tvrzená újma je pouze hypotetická. To, že se na stěžovatelku mohou obracet její konkurenti podle zákona o svobodném přístupu k informacím, automaticky neznamená, že by stěžovatelka musela v každém jednotlivém případě poskytnout informace významné v rámci daného trhu, které by mohly snížit její konkurenceschopnost. Povinný subjekt totiž není povinen poskytnout informaci, která je obchodním tajemstvím (§ 9 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím). Nadto z tvrzení stěžovatelky nevyplývá, že by se kromě žadatele v nyní projednávané věci na ni kdokoli obrátil s žádostí o poskytnutí informací. I kdyby však Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, nic by to nezměnilo na tom, že by se na nyní napadený rozsudek městského soudu a v něm vyjádřený právní názor mohli vůči stěžovatelce odvolávat i jiní žadatelé o informace (usnesení NSS ze dne 20. 5. 2019, čj. 5 As 95/2019-32, bod 20, nebo ze dne 1. 4. 2020, čj. 2 As 72/2020-36, bod 12). Přiznáním odkladného účinku v nyní projednávané věci pak nelze zabránit ani tomu, aby žalovaný v případě jiné žádosti dospěl k odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti ke shodnému závěru, že stěžovatelka je povinným subjektem.

[15] Nejvyššímu správnímu soudu není ani zřejmé, jak by závěry napadeného rozsudku městského soudu mohly vést ke ztrátě řady smluvních partnerů, jak tvrdí stěžovatelka. Jak již uvedl v předchozím bodě tohoto usnesení, ochranu obsahu smluvních vztahů v obchodním prostředí poskytuje sám zákon o svobodném přístupu k informacím tím, že povinný subjekt není povinen poskytnout informaci, která je obchodním tajemstvím (§ 9 odst. 1 tohoto zákona). Je proto krajně nepravděpodobné, že by stěžovatelka přišla o své smluvní partnery jen z toho důvodu, že je podle názoru městského soudu a žalovaného povinným subjektem podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Poukazuje-li pak stěžovatelka na újmu odvíjející se od samotného poskytnutí informací, Nejvyšší správní soud opět zdůrazňuje, že žalovaný jí nenařídil požadované informace poskytnout. Stěžovatelka mohla žádost odmítnout. Bylo však na ní, aby zdůvodnila, z jakého důvodu požadované informace naplňují znaky obchodního tajemství. Výkonem

pokračování

napadeného rozsudku proto není bezprostředně ohroženo její právo na informační sebeurčení a na svobodné podnikání a ochranu vlastnictví.

[16] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že samotný výkon napadeného rozsudku by pro stěžovatelku neznamenal újmu, která by odůvodňovala přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti. Protože nebyla naplněna první z podmínek pro přiznání odkladného účinku (viz bod [8] výše), nezabýval se Nejvyšší správní soud naplněním zbylých dvou podmínek. Návrh stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proto zamítl podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s.

[17] Usnesení o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím dočasné povahy. Nelze z něj proto dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude věcně rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení NSS ze dne 4. 10. 2005, čj. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

[18] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá soudnímu poplatku ve výši 1 000 Kč, a to podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Povinnost zaplatit soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit [§ 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích, *per analogiam*; srov. k tomu též výše citované usnesení sp. zn. 1 As 27/2012], přičemž poplatek je v takovém případě splatný do 3 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým byla povinnost poplatek zaplatit uložena (§ 7 odst. 1 citovaného zákona). Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení.

[19] Soudní poplatek lze zaplatit buď vylepením kolků na příslušném tiskopisu (viz níže), nebo bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: 3703 – 46127621/0710, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný variabilní symbol pro identifikaci platby je **1080421622**.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

K výroku II.:

Nebude-li soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku včas dobrovolně zaplacen, bude vymáhán.

Pokud úhradu soudního poplatku provádí **jiná osoba než povinná**, je nutno do zprávy pro příjemce na příkazu k úhradě uvést, za koho se úhrada provádí.

V případě placení kolkovými známkami nalepte vždy oba jejich díly na tiskopis na vyznačeném místě. Tiskopis podepište a vraťte jej označenému soudu. Kolkové známky nezneškodnocujte.

V Brně 30. listopadu 2022

Petr Mikeš
předseda senátu

pokračování

Vyhovuji výzvě a zasílám Nejvyššímu správnímu soudu v kolkových známkách určený soudní poplatek.

podpis

.....

↓ místo pro nalepení kolkových známek ↓